

Job satisfaction, strain and stress of conscience among nurse assistants working in residential care

Anneli Orrung Wallin

Specialistsjuksköterska i vård av äldre, Dr. med. vetenskap, Lunds universitet, Institutionen för hälsa, vård och samhälle, Box 157, 221 00 Lund. E-post: anneli.orrung_wallin@med.lu.se.

Syftet med avhandlingen var att undersöka arbetstillfredsställelse, påfrestning och samvetsstress bland vårdpersonal (undersköterskor och vårdbiträden) som arbetar på vård och omsorgsboenden för äldre personer.

I avhandlingen användes kvalitativ och kvantitativ metodik. Den kvalitativa studien (I) baserades på sex fokusgruppsintervjuer med vårdpersonal (n=36) och de kvantitativa studierna (II-IV) baserades på tvärsnittsdata insamlat med frågeformulär. Totalt 225 vårdpersonal deltog i studie II-III och ett mindre urval av dessa (n=114) deltog i studie IV. All data samlades in i södra Sverige. En konventionell innehållsanalys användes för att utforska vårdpersonalens upplevelse av arbetstillfredsställelse (I), och deskriptiv och analytisk statistik användes för att undersöka arbetstillfredsställelse (II), påfrestning/samvetsstress (III) och associerade faktorer. Dessutom undersöktes de psykometriska egenskaperna (validitet och reliabilitet) för de instrument som använts som beroende variabler i avhandlingen (IV).

Resultatet i studie I visade att vårdpersonalens arbetstillfredsställelse baserades på mötet med vårdtagarna och deras anhöriga och deras möjlighet att etablera betydelsefulla relationer med dem, samt när de fick förutsättningar att använda och utveckla sin kompetens och när de arbetade i en harmonisk och inspirerande

omgivning. Studie II och III visade på att ett positivt vårdklimat, personcentrerad vård och organisatoriskt och miljömässigt stöd, samt ledarskapet var relaterat till hög arbetstillfredsställelse samt låg påfrestning/samvetsstress. Hälsoproblem var relaterat till negativa känslor till arbetet. De psykometriska egenskaperna av instrumenten som mäter arbetstillfredsställelse, påfrestning och samvetsstress i delstudie IV visade på varierande styrkor och svagheter.

Sammanfattningsvis visar resultaten att vårdpersonalen överlag var tillfreds med sitt arbete och det var framförallt när de fick förutsättningar för att ge vård med hög kvalitet, arbeta i ett positivt vårdklimat, med personcentrerad vård och fick ett organisatoriskt och miljömässigt stöd och ett positivt ledarskap som var relaterat till deras tillfredsställelse. Denna kunskap är viktigt i utformandet av interventioner riktade mot vårdpersonal i strävan mot en bra arbetsmiljö som i förlängningen också kan bidra till hög kvalitet i vård och omsorg av äldre personer som bor på vård och omsorgsboenden.